

Workshops Conferentie 2024
Thuis in de wereld

Inhoud

Workshop Over hoe iedereen zijn gelijk kan krijgen	3
Workshop !VOL! Ik vraag ik vraag wat jij niet vraagt	4
Workshop Grenzen	5
Workshop Beelden op het bord	6
Workshop !VOL! Art-Based Learning en inclusie en diversiteit in de klas	7
Workshop Begrijpend lezen met boeken voor burgerschap	8
Workshop De kramp eraf	9
Workshop !VOL! Seksuele en relationele vorming in de les en de rol van de leraar	10
Workshop Hoe een held te zijn	11
Workshop Antroposofie en de Islam	12

Workshop Over hoe iedereen zijn gelijk kan krijgen

Door Lonneke Kromhout en Gerben Deenen

Lonneke: Sinds 2021 ben ik aan BVS–schooladvies verbonden als adviseur. Daarvoor was ik werkzaam als leerkracht op diverse vrijescholen. Naast het werken voor de klas was ik coördinator veiligheidsbeleid en vertrouwenspersoon. Ik heb oog voor de verschillen tussen kinderen en kan goed inschatten wat de ontwikkelingsbehoeften van een kind zijn. Sinds september 2021 geef ik met veel enthousiasme regenboogtrainingen op verschillende scholen. Naast mijn werk ben ik opgeleid tot systemisch begeleider. Deze manier van kijken en werken neem ik mee in mijn werk als adviseur. Ook de principes van Deep Democracy vormen een basis van waaruit ik mijn werk met veel enthousiasme doe.

Gerben: Sinds 2014 ben ik verbonden aan BVS–schooladvies als adviseur rekenen en begaafdheidsonderwijs. Na mijn studie aan Hogeschool Helicon heb ik op Vrijeschool Widar in Delft gewerkt als klassenleerkracht en me gespecialiseerd in onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen. Naast mijn werk als adviseur ondersteun ik scholen bij trajecten van *Goed worden, goed blijven (plus)* bij de PO–raad.

Inhoud workshop

Hoe kom je in gesprek over een moeilijk thema als kansengelijkheid? Wat is kansenongelijkheid? Wat zijn de cijfers? Wat zie je terug in je eigen klas? Welke overtuigingen heb je hierover? En wat is de invloed hiervan op het onderwijs? In deze interactieve workshop willen we samen onderzoeken in hoeverre kansenongelijkheid een rol speelt in jouw klas, welke overtuigingen jij hebt, hoe dit je lespraktijk vormgeeft en welke manieren er zijn om hiermee om te gaan. Je maakt kennis met werkvormen die toepasbaar zijn in je eigen praktijk van de klas, met het team en met ouders.

Doelstelling

- Je kent werkvormen/gespreksvormen om ongemakkelijke gesprekken te voeren
- Je hebt inzicht in eigen opvattingen
- Je beschikt over concrete tools om aan de slag te gaan met kansengelijkheid

Werkwijze van de workshop

Na een stoomcursus rondom kansen(on)gelijkheid, voorzien van cijfers en modellen, gaan we in verschillende werkvormen in gesprek rondom het thema. Tijdens deze werkvormen onderzoeken we eigen opvattingen en tegenstellingen in de groep. We maken een koppeling met je eigen lespraktijk zodat ze direct in je klas aan de slag kunt en eindigen met een aantal concrete tools zodat je direct aan de slag kunt. Met de nieuwe inzichten en ideeën kun je je collega's enthousiast maken en aansteken. De tools zijn toepasbaar in het werken in de klas en in gesprekken met het team en ouders.

Doelgroep

leerkrachten, ib'ers, schoolleiders PO/VO

Aantal deelnemers

20–30 personen

Workshop !VOL! Ik vraag ik vraag wat jij niet vraagt

Door Lisette Stoop en Saskia Snickers

Lisette: Sinds 2013 ben ik als adviseur verbonden aan BVS–Schooladvies. Met veel plezier heb ik 30 jaar gewerkt als klassenleraar voor klas 1 t/m 6 op vrijescholen, ook als vakleraar en invalkracht. Naast mijn werk als klassenleraar had ik coördinerende taken en was Regenboogspecialist op school. In mijn biografie gaan sociale vaardigheden en pedagogiek hand in hand en zet ik me in voor kunstzinnig en verbindend lesgeven! Als adviseur help ik leraren en teams bij onderwijsontwikkelingen, zoals activerende didactiek en het integreren van denken, voelen en willen in de lespraktijk. Ook begeleid ik leraren om wegwijs te worden in het vrijeschoolonderwijs met de opleiding vrijeschoolpedagogie voor leraren in het basisonderwijs. Met veel plezier geef ik de sociale vaardigheidstrainingen Regenboog aan klassen en teams. Het ontwikkelen van leerlijnen mediawijsheid en digitale geletterdheid behoren ook tot mijn interesse en werkgebied.

Saskia: Sinds 2010 ben ik werkzaam als schoolpsycholoog bij BVS Schooladvies. Daarnaast doe ik promotieonderzoek aan de Rijksuniversiteit Groningen naar het engagement voor het leren bij hoogbegaafde leerlingen. In mijn onderzoek staat de stem van het kind centraal. Mijn expertise is diagnostiek van leer- en gedragsproblemen en het formuleren van handelingsgerichte adviezen die praktisch toepasbaar zijn in de klas.

Inhoud workshop:

Thuiskomen in de wereld, wat vraagt dat van ons als leerkrachten? Wat is er voor de kinderen van nu nodig om gemotiveerd in de wereld te staan? Welke vragen stellen we onszelf als leerkrachten, welke vragen stellen we de kinderen? Een vraag stellen is misschien wel een kwetsbaardere positie dan een antwoord verstrekken. We gaan samen oefenen met het stellen van vragen... op ludieke wijze!

Doelstelling

- Je beschikt over een theoretisch kader over het onderwerp
- Je hebt aan het einde van de oefening concrete handvatten om kinderen zich thuis te laten voelen in de klas.

Werkwijze van de workshop

We gaan een concrete, kunstzinnige oefening doen. Het resultaat kun je toepassen in je eigen klas.

Doelgroep

PO leerkrachten en ondersteuners

Aantal deelnemers

Maximaal 25 personen

Workshop Grenzen

Door Rob van der Meijden en Renate van der Pol

Rob: In de afgelopen jaren was ik als adviseur van BVS–schooladvies betrokken bij veel nieuwe initiatieven, vrijeschool–afdelingen onder een ‘niet–vrijeschool bestuur’. De ontwikkelingskansen die daar liggen, op het raakvlak van de vrijeschoolpedagogie enerzijds en ‘de rest van de wereld’ (alle andere pedagogische, maatschappelijke en bestuurlijke overtuigingen) anderzijds vormen voor mij een belangrijke inspiratie. Daarnaast ligt de ontwikkeling van hedendaagse vrijeschoolpedagogie en –didactiek mij na aan het hart.

Renate: In 2021 ben ik gestart als adviseur bij BVS–schooladvies. Sinds 2003 werk ik als docent Nederlands op het Rudolf Steiner College in Haarlem, waar ik de laatste twaalf jaar ook zorgcoördinator ben geweest. Met de komst van Passend Onderwijs heb ik de zorgstructuur opnieuw vormgegeven en met een aantal collega’s stond ik aan de wieg van de Spaarnestroom, de klassen voor leerwegondersteuning. Mijn belangstelling gaat uit naar vraagstukken rond motivatie, didactiek, docentbegeleiding, Passend Onderwijs, mentoraat en vrijeschoolpedagogiek.

Inhoud workshop

Een onderzoek naar het thema ‘grenzen’ en de toepasbaarheid van dit thema in het onderwijs. Een grens is een (denkbeeldige) lijn die twee gebieden scheidt. De plaats waar het ene ophoudt en het andere begint. Het is een afbakening, afscheiding, beperking of limiet.

Doelstelling

Aan het eind van de workshop heb je een beeld van de mogelijkheden om binnen jouw school thematisch vakoverstijgend te werken binnen het thema ‘grenzen’.

Werkwijze van de workshop

- Inhoudelijke oriëntatie op het thema ‘grenzen’. Je krijgt een overzicht van grenzen in alle vakgebieden.
- We behandelen vraagstellingen, met name de zoektocht naar de aard en betekenis van grenzen in de wereld, zowel buiten ons als binnen ons in het innerlijke persoonlijke leven. Wat is een grens? Waarom of waardoor zijn grenzen ontstaan? Kunnen en mogen grenzen overschreden worden?
- Toepassen van de oriëntatie en vraagstellingen in vakoverstijgend onderwijs. Onder begeleiding formuleer je onderzoeksvragen en geef je een klein onderzoek vorm.

Doelgroep

Voortgezet onderwijs en hogere klassen primair onderwijs

Materialen

Meenemen: drie beelden van grenzen die voor jou van betekenis zijn.

Aantal deelnemers

10–20 personen

Workshop Beelden op het bord

Door Ageeth Vreeman

Gedurende 30 jaar was ik werkzaam in het vrijeschoolonderwijs, als leerkracht en daarnaast ook als bouwcoördinator, rekenspecialist en waarnemend directeur. Ik geef al een paar jaar les op de Lerarenweek in Zeist. Sinds januari 2024 werk ik met veel plezier voor BVS Schooladvies.

Inhoud workshop

Het schoolbord wordt op de vrijeschool dagelijks gebruikt. Vaak is dit voorzien van tekeningen die aansluiten bij de stof die op dat moment behandeld wordt. De beelden op het bord hebben invloed op het wereldbeeld van de kinderen. Laten we de kinderen via het bord genoeg beelden met verschillende (inclusieve) perspectieven ervaren? We gaan onderzoeken hoe je zelf anders kunt gaan kijken naar onze tekeningen. Je raakt je bewust van de invloed die je tekeningen hebben op de klas en leert om (letterlijk) buiten de stereotype lijntjes te kleuren.

Doelstelling

- Je hebt aan de hand van praktische tips enkele tekeningen gemaakt.
- Je leert kritisch kijken naar je eigen tekeningen.
- Je bent je bewust van de invloed die je tekeningen hebben op het wereldbeeld van kinderen.
- Je hebt handvatten om etnisch-culturele en etnisch-rationale minderheden af te beelden en te bespreken in de klas.

Werkwijze van de workshop

Kunstzinnig werken. We tekenen met bordkrijt op zwart papier.

Doelgroep:

PO en VO

Aantal deelnemers

5-15 personen

Workshop !VOL! Art-Based Learning en inclusie en diversiteit in de klas

Door Aimée Franken-Heins en Noor Zomerma

Aimée: Ik ben sinds 2023 verbonden aan BVS-schooladvies als adviseur, nadat ik 15 jaar voor de klas heb gestaan. Vooral rekenen, muziek, kunstvakken en emotionele vorming van kinderen brachten mij, samen met de kinderen, veel enthousiasme. Daarbij heb ik lange tijd als coördinator hoogbegaafdheid gewerkt en hierbij kinderen en leerkrachten met veel plezier begeleid.

Noor: Sinds 2020 ben ik verbonden aan BVS-schooladvies als schoolpsycholoog en onderwijsadviseur. In mijn werk help ik scholen in het werken naar zo goed mogelijk (vrijeschool-) onderwijs voor de leerling(en) binnen de klas of de school. Daartoe doe ik diagnostisch onderzoek, begeleid ik leerkrachten op pedagogisch en didactisch handelen en denk mee met het management.

Inhoud workshop

Van kunst kun je leren! In de workshop gaan we via art-based learning aan de slag om antwoorden te vinden op vragen die in ons leven rondom divers en inclusief onderwijs. Art-Based Learning is een manier van leren waarbij het vrije, associatieve denken centraal staat om te komen tot eerste antwoorden of inspiratie op een vraag. In kleine groepjes werken we met elkaar vanuit de vraag: Hoe gaan we om met *diversiteit* en *inclusie* in de klas? En wat vragen de kinderen van ons leerkrachthandelen? Door het gebruik van kunst komen we tot inspiratie en misschien wel tot een antwoord.

In deze workshop sla je twee vliegen in één klap: je leert over art-based learning en hoe je dat kunt toepassen op je eigen werkplek én je vindt wellicht mooie antwoorden of inspiratie op of rondom levende vragen.

Doelstelling

- Je bent bekend met art-based learning en kan dat toepassen in je eigen klas.
- Je hebt handvatten in het omgaan met culturele diversiteit en inclusie in de klas.

Werkwijze van de workshop

Art-Based Learning

Doelgroep

Leerkrachten, IB, directeuren PO/VO

Aantal deelnemers

12-30 personen

Workshop Begrijpend lezen met boeken voor burgerschap

Door Merel de Vink en Annechien Wijnbergh

Annechien: Sinds 2001 ben ik onderwijsadviseur bij BVS schooladvies na jarenlang lerares te zijn geweest. Ik houd me vooral bezig met het ondersteunen en inspireren van leerkrachten. Ik bemoedig mensen in het durven ontwerpen van eigen lessen; van het leren verzinnen van eigen leesactiviteiten, tot het vertellen van verhalen en het ontwerpen van taalperiodes.

Merel: Al ruim vijftientig jaar ben ik werkzaam in het boekenvak. Ik ben initiatiefnemer van het bedrijf 'Leesvink', waarmee ik scholen help bij het opzetten en onderhouden van een goede schoolbibliotheek. Ik kom op veel vrijescholen door heel Nederland en help hen om een boekencollectie op te bouwen met boeken die inhoudelijk passen bij de zaakvakperiodes van de vrijeschool. Doordat ik oud-leerling en ouder ben van de vrijeschool, ken ik de vrijeschool van binnenuit. Annechien en ik werken graag en veel samen, omdat onze expertises elkaar zo mooi aanvullen.

Inhoud workshop

Door de boeken die je leest vorm je jouw identiteit, je verlegt de horizon, je ontwikkelt je. Je leert over anderen: hoe zij leven, waar zij thuis zijn, welke gewoonten ze hebben. Je kunt door lezen ook leren over onderwerpen waar je minder gemakkelijk over spreekt, bijvoorbeeld over de ontwikkeling van jouw seksualiteit. Je deelt of scherpt je visie aan over sociale verhoudingen en de verantwoordelijkheden die je daarin hebt. Je leert begrijpen wat je leest, met je hoofd en met je hart. Je leert in de huid van een ander kruipen, invoelend zijn. Je leert ook letterlijk lezen wat er in de tekst staat. En je leert van de schrijver, ook als die een andere mening heeft dan jij. In deze workshop bekijken we boeken waar de inhoud goed inpasbaar is bij lessen burgerschap en bij de leerlijn sociale vaardigheden.

Doelstelling

Je kunt de volgende ideeën concreet toepassen in je eigen klas:

- Onderwerpen uit de leerlijn burgerschap
- Aanpak begrijpend lezen en bevorderen leesmotivatie
- Je hebt input gekregen voor het starten van een leeskring van leerkrachten op de eigen school.

Werkwijze van de workshop

De workshop is praktisch van aard: er zijn boeken om te bekijken, we demonstreren enkele werkvormen die direct toepasbaar zijn in de klas, je krijgt boekenlijsten met onderwerpen uit de leerlijn burgerschap en we geven input om de schoolbibliotheek te verrijken.

Doelgroep

Voor leerkrachten klas 3–8 (en klas 2 die al uit de fase van het aanvankelijk lezen is), taalspecialisten, intern begeleiders en directeurs.

Aantal deelnemers

10–30 personen

Workshop De kramp eraf

Een ontspannen verhouding tot de seksuele ontwikkeling bij het jonge kind.

Door Marijke Oerlemans en Cécile de Jong

Marijke: sinds 2023 werk ik als adviseur bij BVS–schooladvies. Daarnaast werk ik 22 jaar als kleuterjuf op een vrijeschool. Vanuit mijn jarenlange ervaring als kleuterleerkracht, mijn opleiding Master Educational Needs, mijn verbinding met de antroposofie en andere, nieuw opgedane kennis, lever ik graag een bijdrage aan de kwaliteit van het kleuteronderwijs op vrijescholen. Hierbij vind ik het zeer belangrijk om haalbaarheid niet uit het oog te verliezen.

Cécile: sinds 2018 ben ik verbonden aan BVS–schooladvies als adviseur. Ik heb daarvoor gewerkt als kleuterleerkracht op de vrijeschool en in het speciaal onderwijs (gedrags–problematiek), en op een vrije peuterspeelzaal en tenslotte als intern begeleider op een vrijeschool. Mijn liefde voor het jonge kind en het werken vanuit een antroposofische achtergrond is in de jaren niet verminderd.

Inhoud workshop

Het uitgangspunt van de workshop is een gezonde kleuterontwikkeling. De kleuter is bezig met het leren bewonen en verkennen van het eigen lichaam als een huis op aarde. Relationele en seksuele ontwikkeling is een natuurlijk onderdeel van dit proces. Hoe wij als volwassenen met dit onderdeel van de ontwikkeling omgaan, hangt samen met onze eigen verhouding tot dit onderwerp. Hoe kunnen we als opvoeders zorgen voor een gezonde relationele en seksuele ontwikkeling van onze kinderen?

Doelstelling

- Door oefening beschik je over handvatten om in gesprek over deze materie.
- Je hebt zicht op zes criteria die voorwaarde zijn bij een gezonde omgang met seksuele spelletjes van kinderen.
- Je beschikt over vaardigheden om kinderen een gezonde grensbeleving te laten ervaren.
- Je hebt zicht op beschikbare literatuur over dit onderwerp.

Werkwijze van de workshop

Tijdens deze workshop delen we informatie over een gezonde kleuterontwikkeling, wisselen we gedachten met elkaar uit over dit onderwerp en brengen we dit in de praktijk met het doen van spelen; een mooie, afwisselende mix van input, uitwisselen en doen van spelen.

Doelgroep

kleuterbouw, po, leidinggevenden

Aantal deelnemers

Minimaal: 15

Maximaal: 20

!VOL! Seksuele en relationele vorming in de les en de rol van de leraar

Door Belle Barbé en Anna Jansen

Belle Barbé: Ik studeerde Algemene Sociale Wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam (minor in opvoedingsondersteuning) en sexuality studies in San Francisco. Ook ben ik medeoprichter van Wipsite, een website voor seksuele voorlichting op een positieve en beeldende manier en schrijver van het eerste sekspositieve voorlichtingsboek 'Ik & seks' en het boek '100 antwoorden bij seksuele opvoeding'. Ook ben ik voorzitter van Stichting Kind en Seksualiteit.

Anna Jansen: Na mijn studies humanistiek (B.A.) en pedagogiek (M.Sc.) ben specialist seksuele ontwikkeling. Ik geef trainingen, gastlessen, workshops, lezingen en advies binnen het onderwijs en de zorg, de kinderdagopvang en de zakelijke sector. Daarnaast ontwikkel ik beleid en lesmethodes voor onder meer de GGD en Rutgers, expertisecentrum seksualiteit. Sinds 2022 ben ik bestuurslid van Stichting Seksueel Welzijn Nederland. Mijn missie is het normaliseren en bespreekbaar maken van seksuele ontwikkeling.

Belle en Anna werken samen met BVS-Schooladvies aan een publicatie rondom seksuele en relationele vorming voor het po.

Inhoud workshop

Hoe kom je in gesprek over seksuele en relationele vorming met je collega's en in de klas? Welke handreikingen zijn hiervoor handen? Welke overtuigingen heb je hierover? En wat is de invloed hiervan op het onderwijs? In deze interactieve workshop willen we samen onderzoeken in hoeverre seksuele en relationele vorming een rol speelt of kan spelen in jouw klas, welke overtuigingen jij hebt, hoe dit je lespraktijk vormgeeft en welke manieren er zijn om hiermee om te gaan. Je maakt kennis met werkvormen die toepasbaar zijn in je eigen klas, met het team en met ouders.

Doelstelling

- Je kent werkvormen/gespreksvormen om met elkaar en met de klas in gesprek te gaan over seksuele en relationele vorming
- Je hebt inzicht in eigen opvattingen
- Je beschikt over concrete tools om aan de slag te gaan met seksuele en relationele vorming

Werkwijze van de workshop

Naar aanleiding van de lezing, werken we thema's uit middels verschillende werkvormen en gesprek. Het geheel is interactief.

Doelgroep

leerkrachten, ib'ers, schoolleiders PO/VO

Aantal deelnemers

20-30 personen

Workshop Hoe een held te zijn

Door Jacoba Pylyser en Noa Pylyser

Jacoba: Sinds 2021 ben ik als schoolpsycholoog verbonden aan de BVS–schooladvies. Ik ben orthopedagoog met een specialisatie in het onderwijs. De processen en dynamieken die binnen en buiten het klaslokaal ontstaan kunnen de leerlingen ondersteunen of enorm tegenwerken. Vanuit mijn werk probeer ik dagelijks leerlingen met een ondersteuningsvraag te begrijpen binnen hun context en zoek ik naar manieren om de leerling en zijn omgeving beter op elkaar af te stemmen. In mijn werkzame leven heb ik zowel als groepswerker als in coördinerende rollen ervaringen opgedaan. Hierdoor kan ik vanuit het oogpunt van kind, leerkracht en bestuurder meedenken bij opvoedkundige vraagstukken van alle leeftijden.

Noa: Ik ben actrice, theatermaker en docent. Zo heb ik programmering bij musea gemaakt, jeugdtheaterweken aangeboden op Buiten kust, cultuur met jongeren in kansarme wijken ontwikkeld en het stuk Raar Haar geregisseerd, dat nu in België wordt opgevoerd. Mijn stukken zijn actueel, een tikje absurd en zetten het publiek op het puntje van zijn stoel. Je weet namelijk nooit wanneer je een gastrol krijgt. Ik maak niet alleen theater vóór mensen, maar ook mét mensen. Alle mensen, want de mens is mijn grootste inspiratiebron.

Inhoud workshop

Hoe kunnen kinderen leren om een standpunt in te nemen? Welke tools hebben kinderen nodig om op te komen tegen ongelijkheid en onrecht? Hoe kun je leren een held te zijn.... In deze workshop krijgen docenten inzichten in wat de gemiddelde mens onderscheid van een held en onderzoeken wij welke held er in eenieder schuilt. We doen dit door kennis te delen en door jullie te bevragen naar persoonlijke missies. We zullen op interactieve wijze dichterbij komen bij je eigen heldendom.

Doelstelling

Terug in je eigen school/klas:

- Oefeningen om in je klas te doen die aansluiten bij de doelen rondom burgerschap
- Tool om leerlingen aan te moedigen hun eigen held te zijn

Werkwijze van de workshop

Na een korte introductie zullen we vlot met het thema starten. Het belooft een dynamische workshop te worden. We wisselen af tussen kennis delen en oefeningen die daarbij aansluiten. Uiteindelijk hopen wij jullie niet alleen een oefening voor in de klas mee te geven maar ook inzicht in je eigen drijfveren en eigen heldendom.

Doelgroep:

Leerkrachten, ib'ers, schoolleiders PO/VO vanaf groep 6/7

Aantal deelnemers

20–30 personen

Workshop Antroposofie en de Islam

Door Meryem Balasar

Ik ben circa 30 jaar werkzaam in het onderwijs, van leerkracht via IB-er en sinds 2019 directeur van basisschool De Zijderoute, waarvan ik één van de oprichters ben. Onze school heeft voornamelijk islamitische leerlingen. Na 1 ½ jaar onderzoek naar overeenkomsten tussen de antroposofie en de islam constateren we dat er veel gelijkenissen zijn. We schrijven momenteel een plan om van de Zijderoute een islamitisch geïnspireerde Waldorfschool te maken.

Inhoud workshop

We gaan de slag met de volgende vragen:

- Welke overeenkomsten zijn er tussen de pedagogiek van Rudolf Steiner en de islamitische pedagogiek? Hoe zou een islamitisch geïnspireerde Waldorfschool er uit zien?
- Een voorbeeld van een verhaal uit de islamitische traditie. Welke verhalen en jaarfeesten zijn er in een islamitische jaarplanning en hoe ga je daarmee om? Hoe koppel je de jaarfeesten aan de seizoenen?

Werkwijze workshop

- Informatieoverdracht en een voorbeeld van een verhaal met een creatieve verwerking.

Doelstelling

- Je hebt een beeld van hoe je aandacht kan geven aan de islamitische verhalen en jaarfeesten.
- Je weet hoe je een creatieve verwerking aan deze verhalen koppelt en waar je dan rekening mee houdt.

Doelgroep

Leerkrachten die op zoek zijn naar een manier om aandacht te besteden aan islamitische jaarfeesten en/of verhalen.

Aantal deelnemers

10-20 personen